

Швець Н.В.

Дефініція поняття “мотивація” в сучасній лінгвістиці

Швець Наталія Віталіївна, аспірант,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ, Україна

Received October 24, 2013; Accepted November 28, 2013

Анотація. У статті проаналізовано наявні дефініції понять “мотивація” та “мотивованість” з позицій представників різних напрямів їх вивчення. Подано погляди вчених на розрізнення цих термінів. Акцентовано увагу на визначенні мотивації у руслі когнітивно-ономасіологічного підходу.

Ключові слова: мотивація, мотивованість, когнітивна ономасіологія.

Ономасіологія на сучасному етапі свого розвитку продовжує вивчення проблеми мотивації [3; 14; 25; 28], зокрема в когнітивному ракурсі [13; 16; 21; 22; 23]. Проте дискусійною залишається дефініція поняття мотивації, яке вчені різних часів трактували по-своєму.

Питання мотивації стало центральним у працях таких науковців, як І. Торопцев [30], О. Блінова [2; 3], Н. Голєв [8], Т. Кияк [11; 12], О. Кубрякова [15], О. Снітко [28], І. Улуханов [31], О. Селіванова [22; 23] та ін.

Актуальність дослідження передусім зумовлена необхідністю узагальнення різних підходів науковців до визначення поняття мотивації та уточнення сучасного його розуміння.

Мета статті – проаналізувати основні підходи до вивчення мотивації та розкрити тлумачення мотивації з погляду когнітивної ономасіології.

Підґрунтя для вивчення мотивації було закладено ще у працях В. фон Гумбольдта про внутрішню форму мови. У своїй розвідці “Про відмінність будови людських мов та їх вплив на духовний розвиток людства” В. фон Гумбольдт підкреслював, що внутрішня форма мови – “не що інше, як аспект, що перетворює звукову форму у звукову творчість. Саме з її допомогою мова виявляється здатною надати висловлення всьому, до чого у процесі створення ідей прагнуть найвидатніші науковці” [9, с. 100]. Учений далі зазначає: “Для того, щоб артикуляційне чуття змогло знайти необхідні для позначення звуки, потрібно, щоб у внутрішній сфері кожне поняття було відмічене певною властивою йому ознакою або було пов’язане з іншими поняттями” [там само, с. 103].

На відміну від В. фон Гумбольдта, який намагався розкрити сутність внутрішньої форми мови в цілому, О. Потебня зосередився на внутрішній формі слова, яку він розумів як “відношення змісту думки до свідомості” [20, с. 218], додаючи – “вона показує, як уявляється людині власна думка. Цим тільки можна пояснити, чому в одній і тій же мові може бути багато слів для позначення одного й того ж предмета, і, навпаки, одне слово цілком відповідно до вимог мови може позначати предмети різнорідні” [там само]. Далі автор зазначає: “Внутрішня форма є також центром образу, одна з його ознак, яка переважає над усіма <...>. Внутрішня форма, крім фактичної єдності образу, дає ще знання цієї єдності; вона становить не образ предмета, а образ образу, тобто уявлення” [там само, с. 33–34].

Вчення про внутрішню форму мови та слова заклало основу для вивчення мотивації, проте терміни “мотивація” та “мотивованість” вперше були вжиті Ф. де Соссюром, який стверджував: “Основний принцип довірливості знака не заважає розрізняти в кожній мові цілком довірливе, тобто немотивоване, і відносно довірливе. Лише частина знаків є цілком довірливою, щодо інших знаків, то в них спостерігаються ознаки, які дозволяють розрізнити окремі ступені довірливості: знак може бути відносно мотивованим <...>. Проте навіть у найсприятливіших випадках мотивація ніколи не абсолютна” [29, с. 166–167].

Різноаспектні напрацювання у сфері мотивації сприяли появі термінологічної дублетності. Так, поряд з поняттям “мотивація” у лінгвістиці використовується також термін “мотивованість”.

Аналіз теоретичного доробку науковців з проблем мотивації та мотивованості дозволив виокремити такі основні напрями їх вивчення: структурно-семантичний, лексикологічний та лексиколого-семасіологічний напрями, що вивчали мотивованість, а також формально-структурний, ономасіологічний та когнітивно-ономасіологічний, які займалися вивченням мотивації.

У руслі структурно-семантичного напрямку (Г. Винокур [5], О. Кубрякова [15], І. Улуханов [31], М. Яценецька [34], О. Мойсєєв [19], Н. Мігіріна [18]) мотивованість розглядали в межах словотвору. Виникнення цього напрямку пов’язують з розробкою Г. Винокура методики словотвірного аналізу та критерію встановлення похідності на семантичній основі. Мотивованість слів виявляється не лише в їх структурній співвіднесеності. Визнання слова похідним, мотивованим певною твірною основою, здійснюється тільки за умови, що словотворче визначення деривата містить принаймні один спільний семантичний компонент твірного слова (мотиватора) [5, с. 85].

У своїй праці “Словоутворювальна семантика в російській мові і принципи її опису” представник структурно-семантичного напрямку І. Улуханов визначає мотивованість як “відношення між двома словами, що мають такі ознаки:

- 1) обидва слова мають той самий корінь;
- 2) значення одного зі слів повністю входить у значення іншого або повністю тотожне лексичному значенню іншого” [31, с. 7].

Аналогічними були погляди польських лінгвістів Р. Гжегорчикової, І. Пузиніної, М. Гоновської, у працях яких за межами мотивованих слів залишались метафорично, образно та асоціативно утворені слова, які,

на думку І. Пузиніної, були “порушенням семантичних відношень між твірним словом та дериватом” [цит. за 22, с. 154].

В основі лексикологічного напрямку (М. Докуліл, В. Гак [6], Д. Шмельов [33], І. Торопцев [30], Е. Скороходько [26], Т. Кияк [11; 12], О. Снітко [28], А. Сердюк [25]) лежить твердження про те, що визначення поняття мотивованості повинне враховувати:

– зв’язки лексичних одиниць між собою (це можемо бачити у дефініції М. Докуліла – “під мотивованістю слова (найменування), зазвичай, мається на увазі явище, суть якого полягає в тому, що форма та значення слова (найменування) зумовлені в мові іншим явищем” [цит. за 3, с. 35]);

– зв’язок між звуком та значенням (за визначення В. Гака [6, с. 34], І. Торопцева [30, с. 33]);

– зв’язок між планом вираження та планом змісту лексичної одиниці (що відображено у дефініціях Т. Кияка [11, с. 67], Д. Шмельова [33, с. 8], Е. Скороходька [26, с. 77], А. Сердюк [25, с. 24]).

Лексиколого-семасіологічний підхід до явища мотивованості покладено в основу досліджень М. Гінагуліна [7], О. Блінової [2; 3] та їх послідовників. У межах цього напрямку мотивованість розглядається як “структурно-семантична властивість слова, що дозволяє усвідомити раціональність зв’язку значення та звукової оболонки слова на основі його лексичної та структурної співвіднесеності” [2, с. 26], що враховує погляди представників лексикологічного напрямку та дещо розширює їх.

Науковці, що належали до формально-структурного напрямку (О. Смирницький [27], В. Звєгінцев [10]), на відміну від представників вищезазначених підходів, займалися вивченням мотивації, яку розуміли як “відчуття носіями мови формально-семантичного асоціативного зв’язку з іншими членами словника” [27, с. 186] або як “вибір мовного матеріалу для позначення ознаки предмета з уже наявного в мові складу морфем” [10, с. 143].

Дефініція мотивації представниками ономаціологічного напрямку (Р. Будагов [4], М. Шанський [32], Н. Амосова [1], Л. Медведева [17], М. Голєв [8]) пов’язана з поняттям мотиваційної ознаки. Так, на думку Р. Будагова, мотивація – це “вибір ознаки предмета, що стає представником предмета в цілому” [4, с. 42], аналогічними є визначення Н. Амосової [1, с. 26–27] та М. Шанського [32, с. 37]. За М. Голєвим, мотивація – це не просто вибір ознаки, а “результат створення мотивованої форми найменування на основі мотиваційної ознаки, що лягла в основу найменування” [8, с. 15].

Ономаціологічний підхід до мотивації також передбачає встановлення причинного зв’язку між словом і реалією, яку воно позначає, що можемо спостерігати у визначенні Л. Медведевої: “Мотивація безпосередньо пов’язана зі встановленням природи найменування, що відображає характер зв’язку між назвою речі та самою річчю” [17, с. 86].

Перераховані вище дефініції представників різних напрямків містять, як слушно підкреслила О. Селіванова, “важливе семіотичне зауваження про раціональність, пояснювальність зв’язку мотиватора та мотивата, проте цей зв’язок відмічається лише на

рівні форми і семантики слова, не торкаючись важливих для ономаціології сфер інтеріоризації об’єкта, тобто сфер свідомості” [22, с. 156].

У дослідженнях О. Селіванової [22; 23; 24] та її послідовників (О. Коновалова [13], І. Литвин [16], Н. Рибалко [21] та ін.) мотивація розглядається у світлі когнітивно-ономаціологічного підходу, що враховує два аспекти її вивчення: традиційно лінгвістичний, що відображає словотворчий і семантичний зв’язок між походним словом та його мотиваційною ознакою, а також когнітивний, який установлює операційні ланки номінації: від індивідуальних чуттєвих образів до формування у процесі спільної практичної діяльності уявлення, поняття про референт і далі до вибору у внутрішньому лексиконі мотиваційної ознаки на ґрунті смислового зв’язку з іншими поняттями [23, с. 21].

У своїй монографії “Когнітивна ономаціологія” О. Селіванова визначає мотивацію як “наскрізну для моделі породження психоментальну операцію, результатом якої є семантико-ономаціологічна залежність мовних знаків (того, що породжує, і того, що виникає), яка виникла на основі складної системи зв’язків концептів людської свідомості” [22, с. 158], що, на нашу думку, є найбільш коректним визначенням цього поняття. Мета мотивації, за її словами, – “репрезентація в ономаціологічній структурі вербалізованого елемента фреймової когнітивної моделі, обраного номінатором, що відображає інтеріоризацію властивостей позначуваного, їх асоціативно-образне, метафоричне, парадоксальне сприйняття” [там само].

Як слушно зауважує О. Селіванова, “Дослідження мотивації в когнітивно-ономаціологічному аспекті має значні перспективи застосування теоретичного та прикладного доробку її опису на матеріалі різних мов до аналізу номінаційних і когнітивних механізмів формування номенклатури та терміносистем різних мов” [24, с. 486].

Незважаючи на приналежність до певного напрямку, деякі вчені (Л. Крот, Т. Кияк, О. Блінова) вважають доцільним одночасне використання у своїх працях понять “мотивація” і “мотивованість”, стверджуючи, що вони мають різне значення. Зокрема Л. Крот зауважує, що “мотивованість – такий зв’язок між формою імені та його змістом, при якому у структурі найменування закріплюються певні ознаки чи властивості того, що називається” [14, с. 3], тоді як мотивація – “процес, у результаті якого виникає мотивованість” [там само].

Т. Кияк теж вважає “практично виправданим” понятійне розмежування термінів “мотивація” та “мотивованість” [12, с. 103]. Він підкреслює, що “мотивація” – цілеспрямований процес, а “мотивованість” – бажаний результат відображення в лексичній одиниці засобами мови певної ознаки (ознак) денотату, що входить (входять) у корпус ознак його лексичного значення” [там само].

За О. Бліновою, мотивація – “зв’язок між словами, що виявляє їх мотивованість” [3, с. 297], тоді як мотивованість є “структурно-семантичною властивістю слова, що дозволяє усвідомити зумовленість зв’язку значення (семемі) і звукової оболонки слова (лексемі) на основі співвіднесеності слова з мовною та позамовною дійсністю” [там само, с. 298].

Проте більшість науковців ці терміни не розмежують і витлумачують їх як синоніми, користуючись натомість одним із них, що ми і простежили, аналізуючи погляди представників різних напрямів. Тут ми солідарні з думкою О. Селіванової, за словами якої, “виникнення різних позначень у сфері мотивації, таких, як мотивованість” [22, с. 155] не внесло “нічого нового в аналіз мотиваційних відношень” [там само], а лише “більше ускладнило вирішення проблеми” [там само].

Підсумовуючи, можна зробити такий висновок: у розумінні сутності понять “мотивація” та “мотивованість” немає одностайності, та все ж більшість учених схиляється до думки, що ці поняття є синонімічними і у своїх дослідженнях їх не розмежують, надаючи перевагу одному з них, залежно від напряму вивчення. Визначення мотивації у когнітивно-ономасіологічному аспекті, на нашу думку, є найбільш коректним, оскільки враховує не лише традиційно лінгвістичний, але і когнітивний аспект даної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

(REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- Амосова Н.Н. Этимологические основы словарного состава современного английского языка. – М.: Изд. лит. на иностр. яз., 1956 – 218 с.
- Амосова Н.Н. *Etimologicheskiye osnovy slovarnogo sostava sovremennogo angliyskogo yazyka* [Etymological basis of the vocabulary of modern English]. – М.: Изд. лит. на иностр. яз., 1956 – 218 s.
- Блинова О.И. Мотивированность слова и функциональный аспект / О.И. Блинова // Русское слово в языке и речи: [сборник научных статей]. – Кемерово: Изд-во Кемеровского ун-та, 1976. – С. 16 – 26.
- Blinova O.I. *Motivirovannost' slova i funktsional'nyy aspekt* [Motivation of word and functional aspect] / O.I. Blinova // *Russkoye slovo v yazyke i rechi: [sbornik nauchnykh statey]*. – Кемерово: Изд-во Кемеровского ун-та, 1976. – С. 16–26.
- Блинова О.И. Мотивология и её аспекты. – М.: КРА-САНД, 2010. – 304 с.
- Blinova O.I. *Motivologiya i yego aspekty* [Motivology and its aspects]. – М.: KRASAND, 2010. – 304 s.
- Будагов Р.А. Слово и его значение: [научно-популярный очерк]. – М.: Добросвет, 2003. – 64 с.
- Budagov R. . *Slovo i yego znacheniyе* [Word and its meaning]: [nauchno-populyarnyy ocherk]. – М.: Dobrosvet, 2003. – 64 s.
- Винокур Г.О. О некоторых явлениях словообразования в русской технической терминологии // Труды Московского ин-та истории, философии и литературы: [сб.] / [под ред. М.В. Сергиевского, Д.Н. Ушакова, Р.О. Шор]. – М.: Изд-во Московского ин-та истории, философии и литературы, 1939. – С. 3–54.
- Vinokur G.O. *O nekotorykh yavleniyakh slovoobrazovaniya v russkoy tekhnicheskoy terminologii* // *Trudy Moskovskogo in-ta istorii, filosofii i literatury: [sb.] / [pod red. M.V. Sergiyevskogo, D.N. Ushakova, R.O. Shor]*. – М.: Изд-во Московского ин-та истории, философии и литературы, 1939. – С. 3–54.
- Гак В.Г. Сопоставительная лексикология: На материале французского и русского языков. – М.: Международные отношения, 1977. – 264 с.
- Gak V.G. *Sopostavitel'naya leksikologiya: Na materiale frantsuzskogo i russkogo yazykov* [Comparative lexicology: In French and Russian languages]. – М.: Mezhdunarodnyye otnosheniya, 1977. – 264 s.
- Гинатуллин М.М. К исследованию мотивации лексических единиц (на материале наименований птиц): автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.19 „Теория языка”. – Алма-Ата, 1973. – 27 с.
- Ginatullin M.M. *K issledovaniyu motivatsii leksicheskikh yedinit (na materiale naimenovaniiy ptits)* [On the study of motivation of lexical units (based on the names of birds)]: avtoref. dis. na soiskaniye nauch. stepeni kand. filol. nauk: spets. 10.02.19 „Teoriya yazyka”. – Alma-Ata, 1973. – 27 s.
- Голев Н.Д. Ономасіология как наука о номинации // Русское слово в языке и речи: [сборник научных статей]. – Кемерово: Изд-во Кемеровского ун-та, 1977. – Вып.2. – С. 13–23.
- Golev N.D. *Onomasiologiya kak nauka o nominatsii* [Onomasiology as the science of the nomination] // *Russkoye slovo v yazyke i rechi: [sbornik nauchnykh statey]*. – Кемерово: Изд-во Кемеровского ун-та, 1977. – Вып.2. – С. 13–23.
- Гумбольдт В. Избранные труды по языкознанию. – М.: Прогресс, 1984. – 397 с.
- Gumbol'dt V. *Izbrannyye trudy po yazykoznaniiyu* [Selected works on linguistics]. – М.: Progress, 1984. – 397 s.
- Звегинцев В.А. Семасіология. – М.: Наука, 1957. – 302 с.
- Zvegintsev V.A. *Semasiologiya* [Semasiology]. – М.: Nauka, 1957. – 302 s.
- Кияк Т.Р. Мотивированность лексических единиц (количественные и качественные характеристики). – Львов: Выща школа, 1988. – 161 с.
- Kiyak T.R. *Motivirovannost' leksicheskikh yedinit (kolichestvennyye i kachestvennyye kharakteristiki)* [Motivation of lexical units (quantitative and qualitative features)]. – L'vov: Vyscha shkola, 1988. – 161 s.
- Кияк Т.Р. О видах мотивированности лексических единиц // Вопросы языкознания. – 1989. – № 1.–С. 98–107.
- Kiyak T.R. *O vidakh motivirovannosti leksicheskikh yedinit* [On the types of lexical units motivation] // *Voprosy yazykoznavaniya*. – 1989. – № 1.–С. 98–107.
- Коновалова О.В. Мотивация английских энтономимов у когнітивно-ономасіологічному висвітленні: автореф. дис.... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови”. – Оdesa, 2009. – 20 с.
- Konovalova O.V. *Motivatsiya anglіys'kikh yentomonimiv u kognitivno-onomasiologichnomu visvitlenni* [English Entomonyms Motivation in Cognitive Onomasiological Aspect]: avtoref. dis.... kand. filol. nauk: spets. 10.02.04 “Germans'ki movi”. – Odesa, 2009. – 20 s.
- Крот Л.Г. Мотивированность лексических единиц и структура лексического значения (на материале имен существительных современного английского языка): автореф. дисс.... канд. филол. наук: спец. 10.02.04 “Германские языки”. – Минск, 2002. – 20 с.
- Krot L.G. *Motivirovannost' leksicheskikh yedinit i struktura leksicheskogo znacheniya (na materiale imen sushchestvitel'nykh sovremennogo angliyskogo yazyka)* [Motivation of lexical units and the structure of lexical meaning (based on the nouns of the modern English language)]: avtoref. diss.... kand. filol. nauk: spets. 10.02.04 “Germanskiye yazyki”. – Minsk, 2002. – 20 s.
- Кубрякова Е.С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. – М.: Наука, 1981. – 200 с.
- Kubryakova Ye.S. *Tipy yazykovykh znacheniy. Semantika proizvodnogo slova* [Types of linguistic meanings. The semantics of a derivative word]. – М.: Nauka, 1981. – 200 s.
- Литвин І.М. Мотивація російських відсубстантивних прислівників у когнітивно-ономасіологічному аспекті: автореф. дис.... канд. філол. наук: спец. 10.02.02 “Російська мова”. – Київ, 2002. – 20 с.
- Litvin I.M. *Motivatsiya rosiys'kikh vidsubstantivnykh prislivnykh u kognitivno-onomasiologichnomu aspekti* [Motivation of Russian substantival adverbs in the cognitive onomasiological aspect]: avtoref. dis.... kand. filol. nauk: spets. 10.02.02 “Rosiy'ska mova”. – Kiiv, 2002. – 20 s.

17. Медведева Л.М. Типы словообразовательной мотивации и семантика производного слова // Вопросы языкознания. – 1989. – №1. – С. 86–97.
Medvedeva L.M. Tipy slovoobrazovatel'noy motivatsii i semantika proizvodnogo slova [Formative types of motivation and semantics of a derivative word] // Voprosy yazykoznaniiya. – 1989. – №1. – S. 86–97.
18. Мигирин Н. И. Типы номинаций для обозначения статусов лица в современном русском языке. – Кишинев: Штиинца, 1980. – 92 с.
Migirina N.I. Tipy nominatsiy dlya oboznacheniya statusov litsa v sovremennom russkom yazyke [Types of nominations for designation status of the person in the modern Russian language]. – Kishinev: Shtiintsa, 1980. – 92 s.
19. Моисеев А.И. Мотивированность сложных имен существительных со значением лица в русском языке // Ученые записки ЛГУ. Сер. филологических наук. – 1963. – Вып. 68. – С. 121–136.
Moiseyev A.I. Motivirovannost' slozhnykh imen sushchestvitel'nykh so znacheniyem litsa v russkom yazyke [Motivation of the complex nouns meaning person in the Russian language] // Uchenyye zapiski LGU. Ser. filologicheskikh nauk. – 1963. – Vyp. 68. – S. 121–136.
20. Потебня О.О. Эстетика и поэтика слова: Збірник ; [пер. з рос. І.В. Іваньо, А.І. Колодної]. – К.: Мистецтво, 1985. – 302 с.
Potebnya O.O. Estetika i poetika slova [Aesthetics and Poetics of words]: Zbirnik ; [per. z ros. I.V. Ivan'o, A.I. Kolodnoï]. – K.: Mistetstvo, 1985. – 302 s.
21. Рибалко Н.С. Мотивация номенклатурных наименований ссавцев у современной английской мові: автореф. дис... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови”. – Одеса, 2010. – 19 с.
Ribalko N.S. Motivatsiya nomenklaturnykh naymenuvan' ssvavtsiv u suchasniy angliys'kiy movi [Motivation of English Nomenclatorial Names of Mammals]: avtoref. dis... kand. filol. nauk: spets. 10.02.04 “Germans'ki movi”. – Odesa, 2010. – 19 s.
22. Селиванова Е.А. Когнитивная ономазиология [монография]. – К.: Фитосоцицентр, 2000. – 248 с.
Selivanova Ye.A. Kognitivnaya onomasiologiya [Cognitive onomasiology] [monografiya]. – K.: Fito-sotsiotsentr, 2000. – 248 s.
23. Селіванова О.О. Когнітивний аспект дослідження явища мотивації // Лінгвістичні студії. – Черкаси: Брама – ІСУЕП, 1999. – Вип. III. – С. 21–27.
Selivanova O.O. Kohnitivnyy aspekt doslidzhennya yavyshcha motyvatsii [The cognitive aspect of study of the phenomenon of motivation] // Linhvistychni studii. – Cherkasy: Brama – ISUEP, 1999. – Vyp. III. – S. 21–27.
24. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2010. – 844 с.
Selivanova O.O. Lingvistichna yentsiklopediya [Linguistic encyclopedia]. – Poltava: Dovkillya-K, 2010. – 844 s.
25. Сердюк А.М. Мотиваційна основа назв рослин у первинному і вторинному семіозисі (на матеріалі української, російської, німецької та французької мов): дис... канд. філол. наук: спец. 10.02.15. – Бердянськ, 2002. – 377 с.
Serdyuk A.M. Motivatsiynna osvova nazv roslin u pervinnomu i vtorinnomu semiozisi (na materialі ukrains'koï, rosiys'koï, nimets'koï ta frantsuz'koï mov) [The motive basis of plant names in the primary and secondary semiosis (on the material of Ukrainian, Russian, German and French languages)]: dis... kand. filol. nauk: spets. 10.02.15. – Berdyans'k, 2002. – 377 s.
26. Скороходько Э.Ф. Семантические сети и автоматическая обработка текста. – К.: Наук. думка, 1983. – 218 с.
Skorokhod'ko E.F. Semanticheskiye seti i avtomaticheskaya obrabotka teksta [Semantic networks and automatic text processing]. – K.: Nauk. dumka, 1983. – 218 s.
27. Смирницкий А.И. Лексикология английского языка. – М.: Наука, 1956. – 254 с.
Smiritskiy A.I. Leksikologiya angliyskogo yazyka [English Lexicology]. – M.: Nauka, 1956. – 254 s.
28. Снитко Е.С. Внутренняя форма номинативных единиц. – Львов: Брама, 1990. – 188 с.
Sniitko Ye.S. Vnutrennyaya forma nominativnykh yedinit [Internal form of nominative units]. – L'vov: Brama, 1990. – 188 s.
29. Сосюр Ф. Курс загальної лінгвістики [Пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко]. – Київ: Основи, 1998. – 324 с.
Sosyur F. Kurs zagal'noi lingvistiki [Course in General Linguistics] [Per. z fr. A. Korniyuchuk, K. Tishchenko]. – Kiïv: Osnovi, 1998. – 324 s.
30. Торопцев И.С. Язык и речь. – Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1985. – 198 с.
Toroptsev I. S. Yazyk i rech' [Language and Speech]. – Voronezh: Izd-vo Voronezhskogo un-ta, 1985. – 198 s.
31. Улуханов И.С. Словообразовательная семантика в русском языке и принципы ее описания. – М.: Наука 1977. – 256 с.
Ulukhanov I. S. Slovoobrazovatel'naya semantika v russkom yazyke i printsipy yeye opisaniya [Derivative semantics in the Russian language and the principles of its description]. – M.: Nauka 1977. – 256 s.
32. Шанский Н.М. Внутри слова // Русский язык в школе. – 1976. – №2. – С. 32–42.
Shanskiy N.M. Vnutri slova [Within a word] // Russkiy yazyk v shkole. – 1976. – №2. – S. 32–42
33. Шмелев Д.Н. О третьем измерении лексики // Русский язык в школе. – 1971. – № 2. – С. 6–11.
Shmelev D.N. O tret'yem izmerenii leksiki [On the third dimension of vocabulary] // Russkiy yazyk v shkole. – 1971. – № 2. – S. 6–11.
34. Яценецкая М.Н. Семантические вопросы теории словообразования. – Томск: Изд-во Томского ун-та, 1979. – 242 с.
Yantsenetskaya M.N. Semanticheskiye voprosy teorii slovoobrazovaniya [Semantic problems in the theory of word formation]. – Tomsk: Izd-vo Tomskogo un-ta, 1979. – 242 s.

Shvets N.V. The definition of the concept of motivation in modern linguistics

Abstract: The article deals with the analysis of existing definitions of motivation from the point of view of different approaches. The difference between two terms, used in the Ukrainian language for defining this concept, is explained. The author focused on the definition of this notion from the cognitive onomasiological perspective.

Keywords: motivation, cognitive onomasiology.

Швец Н.В. Дефиниция понятия “мотивация” в современной лингвистике

Аннотация. В статье проанализировано существующие дефиниции понятий “мотивация” и “мотивированность” с позиций представителей разных направлений их изучения. Представлено взгляды ученых на различение этих терминов. Акцентировано внимание на определении мотивации в рамках когнитивно-ономазиологического подхода.

Ключевые слова: мотивация, мотивированность, когнитивная ономазиология.